

รายงานความก้าวหน้า ครั้งที่ 2/2556
ตามแผนการดำเนินงานแก้ไขปัญหาการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณห้วยคลิตี้ ประจำปี พ.ศ. 2556 – 2559

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
1. การจ่ายเงินค่าเสียหายให้ผู้ฟ้องคดี	ดำเนินการเสร็จสิ้นแล้วตามแผน	-
2. การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมและการประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล		
2.1 การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อม	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) การติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 2/2556 ได้ทำการเก็บตัวอย่างน้ำ ตะกอนดินท้องน้ำ ดิน พืชผัก และสัตว์น้ำ ในระหว่างวันที่ 3 – 8 มิถุนายน 2556 โดยนำมาวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วสะสมในห้องปฏิบัติการ สรุปผลได้ดังนี้</p> <p>- คุณภาพน้ำ เก็บตัวอย่างน้ำในลำห้วยคลิตี้ทั้งหมด 11 จุด จุดละ 1 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 จุด KC2/1) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KC3 และ KC4 KC4/1 KC5 KC6 KC7 และ KC8) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในน้ำ พบว่าส่วนใหญ่มีค่าอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดินที่กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 0.05 มิลลิกรัมต่อลิตร (มก./ล.) ยกเว้นบริเวณจุด KC4/1 (ฝ่ายหินทิ้งแห่งที่ 2) มีค่าตะกั่วสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานฯ เล็กน้อย ที่ 0.051 มก./ล.</p> <p>- ตะกอนดินท้องน้ำ เก็บตัวอย่างตะกอนดินท้องน้ำในลำห้วยคลิตี้ทั้งหมด 11 จุด จุดละ 1 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 11 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 และ KC2/1) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KC3 KC4 KC4/1 KC5 KC6 KC7 และ KC8) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในตะกอนดินท้องน้ำ พบว่าบริเวณจุด DK และ KC1 เหนือโรงแต่งแร่ มีค่า 129 และ 212 มิลลิกรัมต่อกิโลกรัม (มก./กก.) ในขณะที่ส่วนใหญ่มีค่าตะกั่วสะสมสูงกว่าบริเวณที่ไม่ได้รับผลกระทบเหนือโรงแต่งแร่ ได้แก่ จุด KC2 KC2/1 KC3 KC4 KC4/1 KC5 KC6 KC7 และ KC8 มีค่าอยู่ในช่วง 5427 – 146100 มก./กก.</p> <p>- ดิน เก็บตัวอย่างดินบริเวณบ้านคลิตี้ทั้งหมด 7 จุด จุดละ 1 ตัวอย่าง รวมทั้งสิ้น จำนวน 7 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด KS1 และ KS2) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KS3 และ KS4) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KS5 KS6 และ KS7)</p>	<p>1) สภาพพื้นที่บางจุดเป็นป่าเขาและลาดชัน ช่วงฤดูฝนจะมีความยากลำบากในการเข้าพื้นที่โดยจะมีฝนตกติดต่อกันหลายวัน</p> <p>2) บริเวณบ้านคลิตี้เกือบทั้งหมดไม่สามารถติดต่อสื่อสารด้วยโทรศัพท์กับภายนอกได้</p> <p>3) การเก็บตัวอย่างสัตว์น้ำไม่สามารถเฉพาะเจาะจงชนิดปลาได้ทุกครั้ง และในช่วงฤดูฝนน้ำไหลแรงทำให้บางครั้งไม่สามารถจับสัตว์น้ำได้</p>

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	<p>ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในดิน พบว่าทั้งสามบริเวณมีตะกั่วสะสมอยู่ในเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพดินที่ใช้ประโยชน์เพื่อการอยู่อาศัยและการเกษตรกรรม ที่กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 400 มก./กก. โดยตัวอย่างดินที่มีตะกั่วสะสมสูงกว่ามาตรฐานคุณภาพดินฯ ได้แก่ ดินบริเวณจุด KS1 KS4 KS6 และ KS7 มีค่าอยู่ในช่วง 405 – 34209 มก./กก.</p> <p>- พืชผัก เก็บตัวอย่างพืชผักบริเวณบ้านคลิตี้ทั้งหมด 7 จุด รวมทั้งสิ้น จำนวน 35 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด KS1 และ KS2) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KS3 และ KS4) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KS5 KS6 และ KS7) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในพืชผัก พบว่าทั้งสามบริเวณมีตะกั่วสะสมในพืชผักอยู่ในเกณฑ์และสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารมีสารปนเปื้อน ตามประกาศกระทรวงสาธารณสุข ฉบับที่ 98 (พ.ศ. 2529) ที่กำหนดให้มีตะกั่วปนเปื้อนไม่เกิน 1 มก./กก. น้ำหนักเปียก โดยพืชผักที่มีตะกั่วสะสมสูงกว่ามาตรฐานอาหารฯ มีจำนวน 9 ตัวอย่าง ได้แก่ พริก ผักกูด ใบมะกรูด ตะไคร้ ข่า โหระพา ผักชีฝรั่ง ตำลึง และมะระหวาน มีค่าอยู่ในช่วง 2.037 มก./กก. – 23.556 มก./กก. น้ำหนักเปียก ซึ่งส่วนใหญ่อยู่บริเวณริมตลิ่งของลำห้วย</p> <p>- สัตว์น้ำ เก็บตัวอย่างสัตว์น้ำในลำห้วยคลิตี้ทั้งหมด 10 จุด รวมทั้งสิ้น จำนวน 40 ตัวอย่าง ประกอบด้วย ปลา จำนวน 16 ตัวอย่าง ปู จำนวน 8 ตัวอย่าง กุ้ง จำนวน 10 ตัวอย่าง และหอย จำนวน 6 ตัวอย่าง ครอบคลุมพื้นที่บริเวณเหนือโรงแต่งแร่ (จุด DK และ KC1) ใกล้โรงแต่งแร่ (จุด KC2 จุด KC2/1) และใต้โรงแต่งแร่ลงมา (จุด KC3 และ KC4 KC4/1 KC5 KC6 KC7 และ KC8) ผลการวิเคราะห์หาปริมาณตะกั่วในสัตว์น้ำ พบว่าตัวอย่างปลาส่วนใหญ่มีตะกั่วปนเปื้อนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ (≤ 1 มก./กก. น้ำหนักเปียก) ยกเว้นตัวอย่างปลาช่อนในจุด KC2 มีค่า 3.535 มก./กก. น้ำหนักเปียก สูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ ส่วนสัตว์น้ำดิน อาทิ กุ้ง ปู และหอย พบว่าส่วนใหญ่มีตะกั่วปนเปื้อนสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานอาหารฯ อยู่ในช่วง 2.727 – 743.710 มก./กก. น้ำหนักเปียก</p> <p>2) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) ติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 3/2556 ในช่วงเดือนกันยายน 2556</p>	
<p>2.2 การประชาสัมพันธ์และเผยแพร่ข้อมูล</p>	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) จัดทำป้ายประชาสัมพันธ์ถาวร จำนวน 4 ป้าย โดยนำไปติดตั้งบริเวณที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง</p> <p>(2) แจ้งผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 1/2556 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน</p>	<p>1) การสื่อสารข้อมูลกับประชาชนในพื้นที่ เนื่องจากประชาชนบางส่วนไม่สามารถอ่านภาษาไทยได้</p>

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	<p>หมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง เมื่อวันที่ 10 พฤษภาคม 2556 โดยเชิญผู้ฟ้องคดี (นายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ) และชาวบ้านมารับทราบข้อมูลด้วย รวมทั้งได้ประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ (www.pcd.go.th)</p> <p>(3) จัดทำจดหมายข่าว จำนวน 2 ฉบับ ได้แก่ ในเดือนเมษายน 1 ฉบับ และมิถุนายน 1 ฉบับ เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงาน เพื่อจัดส่งให้หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และประชาชนได้รับทราบ (เพิ่มเติมจากแผนหลัก)</p> <p>2) การดำเนินงานปัจจุบัน</p> <p>(1) จัดทำโปสเตอร์แสดงผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 2/2556 เพื่อนำไปประชาสัมพันธ์บริเวณที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่าง</p> <p>(2) จัดทำหนังสือถึง นายยะเสอะ นาสวนสุวรรณ (ผู้ฟ้อง) ผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ นายกองการบริหารส่วนตำบลชะแล นายอำเภอทองผาภูมิ ผู้อำนวยการสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาญจนบุรี ผู้อำนวยการสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ ๘ ผู้ว่าราชการจังหวัด กาญจนบุรี ผู้อำนวยการโครงการนิทรรศสิ่งแวดล้อม ผู้อำนวยการศูนย์กะเหรี่ยงและพัฒนา ผู้ประสานงานคณะทำงานติดตามการฟื้นฟูสายน้ำและชุมชนคลิตี้ภาคประชาสังคม และนายกสหภาพความในพระบรมราชูปถัมภ์ เพื่อแจ้งผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 2/2556</p> <p>3) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) ลงพื้นที่จังหวัดกาญจนบุรี ระหว่างวันที่ 28 กรกฎาคม – 3 สิงหาคม 2556 เพื่อติดตั้งโปสเตอร์แสดงผลการติดตามตรวจสอบคุณภาพสิ่งแวดล้อมครั้งที่ 2/2556 จำนวน 4 แห่ง ได้แก่ ที่ทำการผู้ใหญ่บ้านหมู่บ้านคลิตี้ องค์การบริหารส่วนตำบลชะแล ที่ว่าการอำเภอทองผาภูมิ และวัดคลิตี้ล่างพร้อมประชาสัมพันธ์ผ่านทางเว็บไซต์ของกรมควบคุมมลพิษ (www.pcd.go.th)</p> <p>(2) จัดทำจดหมายข่าว จำนวน 1 ฉบับ ในช่วงเดือนสิงหาคม 2556 เพื่อเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงาน และจัดส่งให้หน่วยงานราชการ องค์กรเอกชน และประชาชนได้รับทราบ (เพิ่มเติมจากแผนหลัก)</p>	<p>2) บริเวณบ้านคลิตี้เกือบทั้งหมดไม่สามารถติดต่อสื่อสารทางโทรศัพท์กับภายนอกได้</p> <p>3) การรายงานความก้าวหน้าในแต่ละครั้งมีช่วงเวลาห่างกันเนื่องจากปัญหาการเดินทางเข้าพื้นที่</p>
<p>3. การฟื้นฟูห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว</p>	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) จัดทำขอบเขตการดำเนินงาน (TOR) โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่วเพื่อขอสนับสนุนงบกลาง โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลงนามในหนังสือถึงสำนักงบประมาณไป</p>	<p>1) การดำเนินงานอยู่ในช่วงกลางปีงบประมาณทำให้ไม่สามารถจัดสรรงบประมาณ</p>

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
	<p>แล้วเมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2556 รวมทั้งเตรียมการเสนอขอใช้งบจากกองทุนสิ่งแวดล้อมอีกช่องทางหนึ่งด้วย</p> <p>(2) กรมควบคุมมลพิษได้รับการประสานจากสำนักงบประมาณว่า การขอใช้งบกลางควรทำหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเพื่อนำเสนอคณะรัฐมนตรีโดยตรง จึงมีหนังสือขอลงเรื่องคืนจากสำนักงบประมาณ</p> <p>2) การดำเนินงานปัจจุบัน</p> <p>(1) กรมควบคุมมลพิษได้มีหนังสือขออนุมัติงบกลางเรียนปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อพิจารณาขออนุมัติในหนังสือถึงเลขาธิการคณะรัฐมนตรี แล้วเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2556 และจะติดตามความก้าวหน้าอย่างใกล้ชิด</p> <p>3) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) ดำเนินการว่าจ้างที่ปรึกษา เพื่อสำรวจ/ศึกษาแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว</p>	<p>มาดำเนินการได้เพียงพอ ต้องขอใช้งบจากรัฐบาลเพิ่มเติม ซึ่งต้องมีขั้นตอนการขออนุมัติ</p>
4. การป้องกันการปนเปื้อนสารตะกั่วลงสู่ลำห้วยคลิตี้จากพื้นที่เสี่ยง		
<p>4.1 สำรวจการปนเปื้อนสารตะกั่วในดินบริเวณโรงแต่งแร่คลิตี้และพื้นที่ใกล้เคียง</p>	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) สำรวจเก็บตัวอย่างดินเบื้องต้นบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตรแล้ว ในช่วงวันที่ 17 – 28 มิถุนายน 2556</p> <p>(2) สรุปผลการเก็บตัวอย่างดินและจัดทำแผนที่แสดงการปนเปื้อนสารตะกั่วบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงเบื้องต้น</p> <p>2) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) สำรวจเก็บตัวอย่างดินบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร เพิ่มเติม ในช่วงวันที่ 28 กรกฎาคม – 3 สิงหาคม 2556</p> <p>(2) สรุปผลการวิเคราะห์ตัวอย่างดินและจัดทำแผนที่การปนเปื้อนสารตะกั่วในดินบริเวณโรงแต่งแร่และพื้นที่ใกล้เคียงในพื้นที่ 1 ตารางกิโลเมตร (ฉบับสมบูรณ์) โดยจะนำไปเป็นส่วนหนึ่งภายใต้โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว</p>	<p>1) สภาพพื้นที่มีต้นไม้อุดมและหญ้าขึ้นรกทึบ ทำให้ยากต่อการสำรวจและเก็บตัวอย่าง</p> <p>2) เนื่องจากเป็นช่วงฤดูฝนและมีฝนตกติดต่อกันหลายวัน ทำให้การดำเนินงานค่อนข้างลำบาก</p>
<p>4.2 ศึกษาความเสี่ยงการรั่วไหลของตะกอนทางแร่จากบ่อกักเก็บตะกอนทางแร่</p>	<p>การศึกษาความเสี่ยงการรั่วไหลของตะกอนทางแร่จากบ่อกักเก็บตะกอนทางแร่ รวมอยู่ภายใต้โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว ซึ่งคาดว่าจะดำเนินการได้ในช่วงปลายปี พ.ศ. 2556</p>	<p>-</p>
<p>5. การปรับปรุงประสิทธิภาพ</p>	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p>	<p>1) พื้นที่โครงการอยู่ในเขต</p>

แผนงาน/กิจกรรม	ผลการดำเนินงาน	ปัญหาและอุปสรรค
<p>ฝายหินทิ้งและการจัดการตะกอนดินหน้าฝาย</p>	<p>(1) กรมทรัพยากรน้ำแจ้งให้ผู้รับจ้างเข้าดำเนินการเตรียมพื้นที่เพื่อก่อสร้างปรับปรุงฝายแล้วในช่วงเดือน มิถุนายน 2556</p> <p>(2) กรมควบคุมมลพิษดำเนินการติดตามตรวจสอบผลกระทบในช่วงก่อนก่อสร้าง เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2556 พบว่าปริมาณน้ำอยู่ในระดับปานกลางและมีลักษณะขุ่นเล็กน้อยเนื่องจากเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน</p> <p>(3) ผู้รับจ้างอยู่ระหว่างการปรับพื้นที่และขุดคลองผันน้ำบริเวณฝาย KC4/1</p> <p>(4) กรมควบคุมมลพิษดำเนินการติดตามตรวจสอบผลกระทบในระหว่างก่อสร้างครั้งที่ 1 เมื่อวันที่ 8 กรกฎาคม 2556 พบว่าปริมาณน้ำอยู่ในระดับปานกลางและมีลักษณะขุ่นเล็กน้อยเนื่องจากเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน</p> <p>2) การดำเนินงานปัจจุบัน</p> <p>(1) แจ้งกรมทรัพยากรน้ำ เพื่อให้ดำเนินการตามแผนการป้องกันแก้ไขและลดผลกระทบ และแผนการติดตามตรวจสอบช่วงก่อนก่อสร้าง ระหว่างก่อสร้าง และหลังก่อสร้าง พร้อมทั้งขอทราบแผนการดำเนินงานและความก้าวหน้าการดำเนินงานทุกเดือน</p> <p>(2) แจ้งกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เพื่อขอความร่วมมือดำเนินงานในส่วนที่เกี่ยวข้องตามแผนการติดตามตรวจสอบช่วงก่อนก่อสร้าง ระหว่างก่อสร้าง และหลังก่อสร้าง</p> <p>3) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) ติดตามตรวจสอบผลกระทบในช่วงระหว่างก่อสร้าง ในช่วงเดือนสิงหาคม 2556</p>	<p>อุทยานแห่งชาติต้องมีขั้นตอนการขออนุญาต</p> <p>2) เนื่องจากการดำเนินงานเริ่มเข้าสู่ฤดูฝน ทำให้ระดับน้ำสูงขึ้น ส่งผลต่อการดำเนินงานยากลำบาก</p>
<p>6. การจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) บริเวณริมลำห้วยคลิตี้</p>	<p>1) การดำเนินงานที่ผ่านมา</p> <p>(1) ดำเนินการขุดรื้อและขนย้ายตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) จำนวน 4 หลุม ได้แก่ หลุมที่ 2 3 4 และ 5 ไปบำบัดปรับเสถียรและฝังกลบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ณ ศูนย์บริหารและจัดการกากอุตสาหกรรม จังหวัดสระบุรี พร้อมทั้งปรับสภาพหลุมเสร็จเรียบร้อยแล้ว</p> <p>2) การดำเนินงานต่อไป</p> <p>(1) ผนวกการศึกษาแนวทางการจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบที่เหลืออีก 4 หลุม ภายใต้โครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว</p> <p>(2) ดำเนินการจัดการตะกอนดินปนเปื้อนสารตะกั่วในหลุมฝังกลบ (เดิม) ที่เหลือจำนวน 4 หลุม ได้แก่ หลุมที่ 1 6 7 และ 8 ตามผลการศึกษาของโครงการกำหนดแนวทางการฟื้นฟูลำห้วยคลิตี้จากการปนเปื้อนสารตะกั่ว</p>	<p>1) พื้นที่โครงการอยู่ในเขตอุทยานต้องมีขั้นตอนการขออนุญาต</p> <p>2) สภาพเส้นทางที่ใช้ขนส่งบางช่วงมีความลาดชันสูง ทำให้การดำเนินงานค่อนข้างลำบาก</p>